

Etusivu>Kanteen nostaminen>Sovittelu>**Sovittelu EU-maissa**

Sovittelu EU-maissa

Viro

Riidan voi ratkaista myös sovittelun avulla, oikeuteen ei tarvitse mennä. Kyseessä on vaihtoehtoinen riidanratkaisu, jossa riidan osapuolet pyrkivät sovintoon sovittelijan avulla. Viron hallituksen ja oikeusalan toimijat tuntevat sovittelun edut.

Keneen voi ottaa yhteyttä?

Sovittelutoimi on sovittelijan tai sovitteluelimen riita-asiaa toteuttama toimi. Sovitteluun sovelletaan sovittelulakia. Sovittelulaki on annettu tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun direktiivin 2008/52/EY saattamiseksi osaksi Viron lainsäädäntöä.

Lain mukaan sovittelija voi olla luonnollinen henkilö, jonka osapuolet ovat valtuuttaneet toimimaan sovittelijana. Myös oikeudenkäyntiasianajajilla ja notaareilla on oikeus toimia sovittelijoina. Sovittelijaksi voidaan erityissääöksellä määrätä myös jokin valtion- tai paikallishallinnon yksikkö.

Luettelo notaareista on notaariliiton [verkkosivustolla](#).

Luettelo sovittelijoina toimivista valantehneistä asianajajista on Viron asianajajaliiton [verkkosivustolla](#).

On myös kansalaisjärjestöjä, joihin voi ottaa yhteyttä:

Viron sovittelijoiden liitto (*Eesti Lepitajate Ühing*) antaa tietoja virokseksi ja englanniksi.

Viron lastensuojeluliitto (*Lastekaitse Liit*) on voittoa tavoittelematon yhdistys, joka puolustaa lasten oikeuksia. Muun toimintansa ohessa se neuvoo vanhempia, jotka aikovat erota tai muuttaa erilleen. Vanhempia rohkaistaan käyttämään sovittelijan palveluita lasten etujen suojelemiseksi. Liitto on järjestänyt koulutusta perheasioiden sovittelijoille.

Viron vakuutusyritysten liitto (*Eesti Kindlustusseltside Liit*) on perustanut vakuutusasioiden sovitteluelimen, jonka tehtävänä on toimia sovittelijana vakuutuksenottajan ja vakuutuksenantajan tai vakuutusmeklarin välisissä riidoissa.

Oikeusministeriön perustettu tekijänoikeuslautakunta on sovittelulain 19 §:ssä tarkoitettu sovitteluelin. Tekijänoikeuslautakunta käsittelee hakemuksia, jotka koskevat toimenpiteitä tekijänoikeuksien tai lähioikeuksien alaisen objektin vapaan käytön mahdollistamiseksi tietyissä tapauksissa.

Työriitojen ratkaisemisesta annetun lain mukaan työriidan osapuolilla on oikeus kääntyä valtakunnansovittelijan puoleen. Valtakunnansovittelija on puolueeton asiantuntija, joka auttaa työriidan osapuolia pääsemään molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun. Työriitojen valtakunnansovittelija Meelis Virkebau, sähköposti meelis.virkebau@riikliklepitaja.ee. Lisätietoa on työriitojen valtakunnansovittelijan [verkkosivustolla](#).

Oikeuskansleria voidaan tavallaan pitää tällaisena sovittelijana. Vaikka oikeuskansleria koskevassa asetuksessa ei käytetä oikeusasiamiehen nimitystä, oikeuskansleri toimii myös oikeusasiamiehenä, sillä hän valvoo, että viranomaiset noudattavat yksilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia sekä hyvää hallintotapaa. Lisäksi hänen valvonnassaan ovat paikallishallinto, julkisoikeudelliset oikeushenkilöt ja julkisia tehtäviä hoitavat yksityisoikeudelliset henkilöt. Vuoden 2011 alusta oikeuskansleri on toiminut myös lapsiasiavaltuutettuna lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 4 artiklan mukaisesti. Lisäksi oikeuskansleri toimii sovittelijana syrjintään liittyvissä riidoissa. Lisätietoa aiheesta on oikeuskanslerin [verkkosivustolla](#).

Millä aloilla sovittelu on käytettävissä ja/tai sen käyttö on yleisintä?

Sovittelulaissa säädetyn sovittelumenettelyn avulla voidaan yleensä ratkaista kaikenlaisia riita-asioita. Riita-asiaa voidaan sovittaa, jos se kuuluu yksityisoikeuden alaan ja käräjäoikeuden tuomiovaltaan. Vertailevia tilastoja ei ole, mutta sovittelua käytetään todennäköisesti eniten perheoikeuden alalla. Oikeuskansleri sovittelee tapauksia, joissa yksityishenkilö väittää syrjityksi sukupuolen, rodun, kansallisuuden (etnisen alkuperän), ihonvärin, kielen, alkuperän, uskonnon tai uskonnollisen vakaumuksen, poliittisen tai muun näkemyksen, omaisuuden, tai yhteiskunnallisen aseman, iän, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautuneisuuden tai muun laissa mainitun syrjinnän tunnusmerkin vuoksi. Lisäksi sovittelua käytetään perusoikeuksien rikkomistapauksissa.

Valtakunnansovittelija puolestaan sovittelee työriitoja.

Onko sovittelussa noudatettava erityisiä sääntöjä?

Viron lainsäädännön mukaan sovitteluun turvautuminen on yleisesti ottaen vapaaehtoista. Sovittelumenettelyyn sovellettavista säännöistä ja sovittelumenettelyssä tehdyn sopimuksen täytäntöönpanoedellytyksistä säädetään [sovittelulaissa](#).

Viron siviiliprosessilaissa on erityinen säännös, joka takaa tuomarin toimittaman sovittelun tilanteissa, joissa toinen vanhemmista rikkoo yhteydenpitoa lapseen koskevaa määrystä. Jos toinen vanhemmista pyytää, tuomioistuim voi 563 §:n mukaisesti kutsua molemmat vanhemmat oikeuden eteen selvittämään riitaa sovittelemalla. Tuomioistuim kutsuu vanhemmat henkilökohtaisesti paikalle. Heille ilmoitetaan, mitä oikeudellisia seuraamuksia on odotettavissa, ellei kutsua noudateta (sakko tai vangitseminen).

Edellä mainitun lisäksi siviiliprosessilaissa säädetään seuraavasta mahdollisuudesta: jos tuomioistuim arvioi käsiteltävänä olevan asian olosuhteiden ja siihen astisen oikeuskäsittelyn perusteella, että sovittelu on tarpeen asian ratkaisemiseksi, se voi pakottaa osapuolet osallistumaan laissa säädettyyn sovittelumenettelyyn.

Viron vakuutusyritysten liiton sovitteluelinmenettelyistä on tietoa sen [verkkosivustolla](#).

Oikeuskanslerin toteuttamasta sovittelusta säädetään oikeuskanslerista annetussa laissa. Työriitojen ratkaisemista, valtakunnansovittelijan toimintaa sekä osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia säätelee työriitojen ratkaisemisesta annettu laki.

Tekijänoikeuslautakunnan toteuttamaan sovittelumenettelyyn liittyvistä poikkeuksista säädetään tekijänoikeuslaissa.

Tiedotus ja koulutus

Sovittelulain mukaisesti sovittelijoina toimivia henkilöitä (myös notaareita ja asianajajia) koskevat tiedot julkaistaan näiden verkkosivuilla. Luettelo notaareista on notaariliiton [verkkosivustolla](#). Luettelo valantehneistä asianajajista on Viron asianajajaliiton [verkkosivustolla](#).

Tietoa oikeuskanslerin toiminnasta lapsiasiavaltuutettuna on oikeuskanslerin [verkkosivustolla](#). Samalla [verkkosivustolla](#) on tietoa myös sovittelusta syrjintään liittyvissä riidoissa.

Työriitojen valtakunnansovittelijan toiminnasta sovittelijana on sen [verkkosivustolla](#).

Sovittelijoiden koulutuksen hoitaa yksityinen sektori (esimerkiksi sovittelijoiden liitto). Erityistä sovittelijoiden koulutusta koskevaa sääntelyä ei ole.

Paljonko sovittelu maksaa?

Sovittelulain mukaan sovittelu ei ole ilmaista. Maksusta sovitaan sovittelijan ja osapuolten välillä.

Jos tuomioistuim on ehdottanut osapuolille sovittelijan puoleen kääntymistä tai määrännyt osapuolet osallistumaan sovittelulaissa säädettyyn sovittelumenettelyyn, osapuoli, joka ei taloudellisen tilanteensa vuoksi pysty maksamaan oikeudenkäyntikuluja tai pystyy maksamaan ne vain osittain tai erissä, voi hakea oikeusapuna sitä, että hänet vapautetaan kokonaan tai osittain sovittelumenettelyn kustannuksista valtion kustannuksella. Oikeuskanslerin suorittama sovittelu on maksutonta, mutta osapuolet voivat joutua maksamaan sovittelumenettelystä johtuvia kuluja. Maksajasta päättää oikeuskansleri.

Myös valtakunnansovittelijan suorittama työriidan sovittelu on maksutonta. Työriidan ratkaisemiseen liittyvät kulut lankeavat syyllisen osapuolen maksettaviksi, tai niiden jakamisesta osapuolten kesken sovitaan.

Viron vakuutusyriyten liiton sovitteluelimen hallintomaksu on 50 euroa ja sovittelijan palkkion enimmäismäärä on 160 euroa. Näiden lisäksi peritään sosiaaliturvamaksu ja työttömyysvakuutusmaksu, jotka ovat yhteensä 214,08 euroa. Jos sovittelu epäonnistuu, vakuutussovittelijan palkkiosta peritään puolet.

Voidaanko sovittelussa aikaansaatu sopimus panna täytäntöön?

Lain mukaan sovittelumenettelyssä tehtävä sopimus voidaan panna täytäntöön sen jälkeen kun hakemuksen perusteella on toteutettu menettely päätöksen julistamiseksi täytäntöönpanokelpoiseksi (siviiliprosessilain 627 §:n 1 tai 627 §:n 2). Notaarin tai valantehneen asianajajan toteuttamassa sovittelumenettelyssä tehdyn sopimuksen voi julistaa täytäntöönpanokelpoiseksi myös notaari notaarinvahvistuksia koskevassa laissa säädetyn mukaisesti. Lapsen tapaamisjärjestelyistä tehdyn sopimuksen täytäntöönpanoa koskevista erityissäännöksistä säädetään siviiliprosessilain 563 §:ssä. Oikeuskanslerin toteuttamassa sovittelumenettelyssä tehty sopimus on täytäntöönpanoperuste.

Valtakunnansovittelijan sovittelumenettelyssä ratkaisemaan työriitaan liittyvä sopimus on osapuolia sitova ja tulee voimaan allekirjoitushetkellä, jollei ole sovittu muusta määräajasta. Tällainen sopimus ei siis ole täytäntöönpanomääräys.

Päivitetty viimeksi: 14/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.